

REFERAT
fra
Afholdt informationsmøde d. 29. januar 2019
vedrørende ophør af afledning af regnvand til spildevandskloak i Furesø kvarteret

Dato og sted:	29. januar 2019, kl. 19.00-21.00, Virum Skole (kantinen)
Mødets formål:	Informationsmøde for berørte grundejere. Information om problematikken med afledning af regnvand til spildevandskloak i Furesø kvarteret og inspiration til regnvandsløsninger på egen grund.
Deltagere:	
Inviterede	Berørte grundejere, dvs. ejere af ejendomme, hvor der i forbindelse med Lyngby-Taarbæk Forsynings undersøgelse er konstateret regnvand til spildevandskloakken fra ejendommen.
Orbicon	Søren Gabriel, oplægsholder om inspiration til regnvandsløsninger på egen grund.
Lyngby-Taarbæk Forsyning	Nina Caspersen
Lyngby-Taarbæk Kommune	Thomas Hansen, Bent Jensen, Lars Jensen og Camilla Ferguson (red.), Center for Miljø og Plan
Referat offentliggjort:	Den 22. februar 2019 på Lyngby-Taarbæk Kommunes hjemmeside, hvor oplæg fra mødet ligeledes er tilgængelig; www.ltk.dk/regnvand-i-furesoekvarteret

Program

1. Velkomst v/ Thomas Hansen, Klima og Forsyning, Lyngby-Taarbæk Kommune
2. Formål og status
 - Opfølgning på jeres henvendelser, hvor og hvornår
3. Kloaknettets opbygning i Furesø kvarteret
4. Problem med overløb og pumpestationens drift, Malmmosen
5. Opsporing af regnvand i spildevandskloakken - om Lyngby-Taarbæk Forsynings undersøgelse
6. Det videre forløb
 - Lovgrundlag
 - Sagsgennemgang og tidsplan

Pause - Mulighed for besøg ved stande ved Orbicon, Lyngby-Taarbæk Forsyning og Lyngby-Taarbæk Kommune

7. Inspiration til regnvandsløsninger på egen grund v/ Søren Gabriel, Orbicon
8. Mulighed for flere besøg ved standene
9. Opsamling i plenum - Tak for i aften

Bemærkninger til programmet: Pause med besøg ved stande og pkt. 8 udgik efter ønske fra de inviterede.

Oplæg ved Thomas Hansen, afdelingsleder i Klima og Forsyning, Center for Miljø og Plan om:

2. Formål og status
 - Opfølgning på jeres henvendelser, hvor og hvornår
3. Kloaknettets opbygning i Furesø kvarteret
4. Problem med overløb og pumpestationens drift, Malmmosen
5. Opsporing af regnvand i spildevandskloakken - om Lyngby-Taarbæk Forsynings undersøgelse
6. Det videre forløb
 - Lovgrundlag
 - Sagsgennemgang og tidsplan

Pointer fra oplæg

(for mere information henvises til oplæg på www.ltk.dk/regnvand-i-furesokvarteret)

Om kloaksystemet i Furesø kvarteret: Spildevandsledning er kun til husspildevand, vejvandsledningen er kun til vejvand. Tag- og overfladevand fra ejendomme skal tilbageholdes på egen grund fx ved nedsivning. Denne kloakeringsform går tilbage fra 1953, hvor en landvæsenskommissionskendelse for Furesø kvarteret fastlagde, hvordan området skulle kloakeres. Kravet om 100 % tilbageholdelse af tag- og overfladevand på egen grund, fx ved nedsivning af regnvandet, er stadig gældende. Kravet er derfor videreført i de senere spildevandsplaner - pt. Lyngby-Taarbæk Kommune spildevandsplan 2014-2018 (stadig gældende).

Pumpestationen ved Malmmosen (placeret overfor Malmlosevej 83A), som samler og pumper spildevandet fra Furesø kvarteret videre i spildevandssystemet til renseanlægget Mølleåværket, har svært ved at følge med i forbindelse med nedbørshændelser. Derfor er der også risiko for overløb (udledning af opblandet regn- og spildevand) via nødoverløb fra pumpestationen til grøft langs med Malmmosen. Grøften har afledning til Furesøen. Et sådan nødoverløb bør kun træde i funktion ved driftsforstyrrelser såsom pumpestop.

Hvis regnvandet fjernes fra spildevandskloakken, vil problemet kunne løses. Lyngby-Taarbæk Forsyningen har derfor undersøgt hovedkloakken i kloaklandet Furesø kvarteret og udført fejlsporingsforsøg på de enkelte ejendomme i Furesø kvarteret.

Undersøgelsen af hovedkloakken (Lyngby-Taarbæk Forsynings spildevandsledning ude i vejene i Furesø kvarteret) viste, at én vejbrønd var fejltilsluttet. Denne fejltilslutning er nu udbedret.

Fejlsporingsforsøgene på de enkelte ejendomme viste, at ca. 15% af de 600 undersøgte ejendomme afleder regnvand til kloakken. Det vil også sige at 85 % af ejendommene

tilbageholder regnvandet på egen grund. Berørte grundejere har fået invitationen til nærværende informationsmøde.

En fejltilslutning – hvor regnvand afleder til spildevandskloak - kan være mange ting, fx:

- Utætte spildevandsledninger, der fungerer som dræn (eventuelt med indsivning af regnvand fra nærliggende faskine)
- Tagvand (nedløbsrør) tilsluttet spildevandskloakken
- Indkørsler, belægninger eller afløb fra kælderskakte tilsluttet spildevandskloakken
- Ikke godkendte tilslutninger af omfangsdræn til spildevandskloakken

Kommunen er miljømyndighed og kan stille krav om ophør af fejltilslutning af regnvand til spildekloak (iht. miljøbeskyttelseslovens §30, se loven på www.retsinformation.dk).

Kravet vil om nødvendigt blive stillet i et påbudsvarsel og et efterfølgende påbud.

Hvad kan berørte grundejere forvente: Kommunen gennemgår nu samtlige byggesager i kommunens byggesagsarkiv samt oplysninger fra Lyngby-Taarbæk Forsyning ift. fejlsporingsundersøgelsen. På dette grundlag træffer kommunen afgørelserne.

Kommunens vurderinger kan munde ud i enten sagslukning (fx hvis fejltilslutningen er ophørt allerede) eller i første omgang et varsel om påbud om at undersøge og udbedre fejltilslutningen på ejendommen samt at håndtere regnvandet på egen grund. Derefter vil kommunen om nødvendigt meddele et påbud.

Kommunens byggesagsarkiv frem til og med 2008 er offentlig tilgængeligt på www.weblager.dk. Oplysninger efter 2008 er journaliseret i kommunens digitale journaliseringssystem.

Efter at et eventuelt påbud er meddelt, kan den berørte grundejer forvente at få 9 måneder til at opfylde påbuddet og fremsende dokumentation herpå.

I løbet af de 9 måneder skal der ligeledes fremsendes en beskrivelse af den fremtidige håndtering af regnvand på grunden, samt eventuelt ansøges og meddeles tilladelse til nedsivning af regnvandet. Se mere på www.ltk.dk/faskiner eller www.ltk.dk/regnvand (efter uge 8).

Grundet det store antal sager kommunen skal gennemgå, har kommunen valgt at etapeopdele sagsbehandlingen. På www.ltk.dk/regnvand-i-furesokvareret ses et oversigtskort med etape-opdelingen samt en foreløbig tidsplan, som løbende holdes opdateret.

Spørgsmål og svar til oplæg v/ Lyngby-Taarbæk Kommune

(På www.ltk.dk/regnvand-i-furesokvareret findes et 'Spørgsmål og svar' (FAQ) om projektet. Denne opdateres løbende).

Kan problemet ikke i stedet løses ved en opdimensionering af kloaksystemet, eller ved at pumpe vandet videre til pumpestation i Rudersdal Kommune, når pumpestationen ved Malmmosen ikke kan følge med?

Furesøkvarteret er "født" med en kloakeringsform¹, hvor regnvand skal være adskilt fra spildevandet. Når man klimatilpasser kloaksystemet andre steder i kommunen er det netop det samme der gøres; Regnvandet adskilles fra spildevandet.

¹ Før 1953 var størstedelen af Furesøkvarteret ikke kloakeret. Eksisterende huse i kvarteret har formentlig haft sivebrønde eller tilsvarende til nedsivning af husspildevand/sanitært spildevand. Regnvand blev ligeledes ført til nedsivning, formentlig i sivebrønd eller stenfaskine. Dette blev ikke nævnt på informationsmødet.

Der er ikke plads i kloaksystem længere oppe i systemet efter pumpestationen ved Malmmosen og kapaciteten på renseanlægget Mølleåværket er i dag presset.

Jo mere vand der tilsluttes på lokale kloakledninger, som i Furesøkvarteret, des større skal spildevandskloakkerne også være, når vi nærmer os Mølleåværket (kan også beskrives som mange bække små gør en stor å, red). En sådan opdimensionering er derfor meget dyr for kommunens borgere, som betaler over spildevandstaksterne, idet det er hele systemet, der vil skulle opdimensioneres.

Vælger man at etablere en regnvandsledning til regnvand fra ejendommene i Furesøkvarteret, så skal Lyngby-Taarbæk Forsyning bære ledningen - som igen betales af borgerne i kommunen over spildevandstaksterne. Derudover vil grundejerne i Furesøkvarteret også skulle betale et regnvandstilslutningsbidrag pr. ejendom² for at blive tilsluttet - dette skal også betales af de 85 % af grundejerne (ud af 600 ejendomme), som i dag opfylder kravet om at holde regnvandet på egen grund.

For 85 % af grundejerne i Furesøkvarteret er det lykkedes at holde vandet på egen grund. Det vil være et tilbageskridt at opdimensionere spildevandssystemet for de sidste 15 % af grundejerne. I stedet beder kommunen de sidste grundejere om at opfylde gældende krav og holde vandet på egen grund.

Kan man få tilskud til afkoblingen af regnvandet som i Gladsaxe Kommune?
Hverken kommunen eller forsyningsselskaber har mulighed for at give tilskud eller for at finansiere at grundejere ændrer afløbsledninger på privat grund.

I bl.a. Gladsaxe Kommune og Lyngby-Taarbæk Kommune kan man få tilbagebetalt tilslutningsbidraget for regnvandsdelen, hvis grundejer vælger *ikke* at benytte sin ret til af aflede regnvand til kloakken i og stedet afkobler alt regnvand fra kloakken og håndtere det på egen grund. Dette er dog kun muligt i områder, der i den gældendes spildevandsplan er udlagt med mulighed for dette. I Lyngby-Taarbæk Kommune er det kun ejendomme i fælleskloakerede områder, altså hvor regnvand og spildevand ledes til én ledning i vejen, der kan udtræde af kloakoplandet mht. regnvandsdelen. I separatkloakerede oplande, dvs. områder hvor der er lagt både en regn- og spildevandsledning i vejen til at håndtere regn- og spildevand fra ejendommene, har forsyningen allerede afholdt anlægsudgifter til regnvandsledningen, som tilslutningsbidraget for regnvand dækker, og tilslutningsbidraget for regnvandsdelen kan som udgangspunkt derfor ikke tilbagebetales.

I fælleskloakerede områder har (daværende) grundejer betalt for retten til at aflede både regn – og spildevand til kloakken. Dette er ikke tilfældet i Furesøkvarteret – hvor kloaksystemet ikke er planlagt til at modtage regnvand fra ejendommene. Derfor er det ikke muligt at få tilslutningsbidraget for regnvandsdelen tilbagebetalt.

Der må være givet tilladelse ifm. byggesagsbehandlingen?

Kommunen gennemgår nu samtlige dokumenter i byggesagsarkivet, og ser om der (utilsigtet) er givet tilladelse (dispensation) til en tilslutning af regnvand til spildevandskloakken. Kommunen er gået i gang med at kigge sagerne igennem og er pt. ikke stødt på nogen tilladelser hertil. Derimod ses i mange byggetilladelser krav om at regnvandet skal føres til faskine på egen grund, eller afløbstegninger i tilknytning til byggetilladelsen, der viser at der laves faskiner på ejendommen. Kommunens byggesagsarkiv frem til og med 2008 er offentligt tilgængeligt, og kan ses på www.weblager.dk. Her kan man se, hvad der er af dokumenter på den enkelte ejendom. Oplysninger efter 2008 er journaliseret i kommunens digitale journaliseringssystem.

² 2019-pris: 23.651,25 kr.

Er der bagatelgrænser?

Der er som udgangspunkt ikke dispensationsmuligheder, men alle afgørelser bliver vurderet iht. proportionalitet.

Hvem har ansvaret for de fejkoblinger der er udført tidligere?

Det har den nuværende grundejer. Hvis kommunen skulle have godkendt afledning af regnvand til spildevandskloakken i en tidligere byggesag, er situationen en anden. Sagerne vurderes enkeltvis.

Når Landvæsenskommisionskendelse er fra 1953, hvorfor er den så stadig gældende?

Kloaksystemet er udført iht. denne kendelse, og der er ikke gjort plads til regnvand fra ejendommene i kloaksystemet. Der er ikke lavet ændringer af kloaksystemet siden. Kravet fra kendelsen om at holde vandet på egen grund i kloakområdet Furesø kvarteret, er derfor også videreført i efterfølgende spildevandsplaner, pt Lyngby-Taarbæk Kommune Spildevandsplan 2014-2018 (som stadig er gældende).

Hvad siger borgmesteren til de krav, som forvaltningen vil stille overfor de berørte grundejere i Furesø kvarteret?

Kommunens borgmester, Sofia Osmani, kender til sagen, og der er givet ressourcer til Center for Miljø og Plan til at løfte opgaven med at sagsbehandle de mange sager.

Skelbrønden (som er skellet ml. afløbssystemet inden på ejendommen og Lyngby-Taarbæk Forsynings hovedkloak), hvor er den henne på ejendommen?

Ifm. nybyggeri sættes skelbrønden ca. 1 meter inden for skel på den enkelte ejendom. Ved ældre kloakeringer - som fx Furesø kvarteret, kan skelbrønden være placeret længere inde på den enkelte ejendom. Kommunen er meget gerne behjælpelig med at udpege skelbrønde, hvis der opstår tvivl.

Oplæg ved Søren Gabriel, Orbicon

7. Inspiration til regnvandsløsninger på egen grund

Oplægget indeholdte eksempler på regnvandsløsninger inkl. fordele og ulemper ved de forskellige løsninger, bl.a. for faskiner, regnbede, lavninger på græsarealer, permeable belægninger og genanvendelse af regnvand. Se også oplæg v. Orbicon for fotos til inspiration.

Pointer fra oplæg

(for mere information henvises til oplæg på www.ltk.dk/regnvand-i-furesoekvarteret)

Generelt har forsyningsselskabers kloaksystemer ikke kapacitet til de øgede regnmængder, som kommer pga. klimaforandringerne.

LAR nævnes i oplægget. Dette betyder Lokal Afledning (håndtering) af Regnvand (på egen grund, fx ved nedsivning)

Det kan være svært at sige noget generelt om, hvad det koster at etablere regnvandsløsningerne og afkoble regnvandet fra spildevandskloakken.

Det der bl.a. bestemmer prisen er:

- Dimensioneringen: størrelsen af arealet hvorfra vand skal nedsive samt jordens evne til at nedsive vandet (nedsivningsevnen); har man meget leret jord skal der et større anlæg til end hvis jorden er sandet
- Faskiner eller overfladeløsninger? Faskiner er i reglen dyrere end overfladeløsninger
- Afpropninger i kloakken – som nævnt nedenfor
- Projektets kompleksitet
- Nedsivning i kombination med andre projekter (haveprojekter)

Afpropning af regnvandstilslutningen til kloak (dvs. at fjerne tilslutningen) skal udføres af en autoriseret kloakmester. Prisen herpå afhænger af løbsforholdene på den enkelte ejendom – fx om tilslutningspunktet er let tilgængelige og antal afpropninger.

Resten af arbejdet må grundejer selv udføre.

Faskiner er en forholdsvis dyr løsning. En anden ulempe ved faskiner er, at de er nedgravet. Derfor glemmer man ofte at vedligeholde faskinen og tilslutningen til denne, såsom at tømme sandfangbrønde før faskinen (ved tagnedløb). Dermed sander faskinen til, og virker ikke efter hensigten.

Der er andre og bedre løsninger end faskiner (iflg. Søren Gabriel) såsom overfladeløsninger; fx regnbede, som er designet til at have plads til vandet, men kan beplantes, eller lavninger i græsplanen, hvor der måske er behov for små terrænhævninger, så regnvandet bliver tilbageholdt inden for et bestemt areal og ikke løber ind til naboer. Afledning hertil kan gøres med mere eller mindre simple render.

Det anbefales at I går sammen – fx i regi af grunderejerforeningen, og indhenter fælles tilbud fra "Grønne kloakmestre" (kreative grønne kloakmestre, som også er anlægsgartnere).

I bør i den forbindelse bede tilbudsgiverne om referencer i form af fotos på tidligere udførte projekter. Erfaring viser, at går flere grundejere sammen, kan man også få fornuftige forholdsvis billige løsninger.

Øvrige pointer og råd – jf. fotos til inspiration (i oplæg):

- Tænk smart: At flytte tagnedløbet og vende fald på tagrenden kan være en billigere måde at komme tættere på det område, hvor man har plads til sit regnvandsnedsivningsområde frem for at lave render til vand på terrænet eller større terræændringer.
- Man kan tænke kreativt i kombinationsløsninger: dvs. finde plads til regnvandet på arealer, man alligevel ikke vil benytte i regnvej, og hvor det er ok, at vandet står et stykke tid på overfladen (som fx en bålplads – jf. foto fra oplæg).
- Om lavninger i terræn på fx græsplæne - overvej hvor I kan leve med at der er regnvand på terræn for en kort periode på egen grund. Jo større areal, regnvandet fordeles ud på, des hurtigere nedsiver vandet og er væk fra overfladen.
- Løsninger ved lidt plads: Fx et regnbed med en faskine under. Her magasineres vandet i faskinen under bedet. Nedsivningsevnen i faskinen forlænges på den måde længere, da faskinen ikke sander til, da dette tilbageholdes på terræn/overfladen i regnbedet.

Øvrige:

- Undersøg nedsivningsmuligheder lokalt på din grund (85 % af ejendommene kan nedsive, så overordnet er nedsivningen ok i området)

- Fx konstant våde arealer i haven; her kan man ikke nedsive (man kan ikke nedsive i jord som i forvejen er vandfyldt).
- Overvej terrænet – hvor løber vandet hen når det er planlagt (ved normal regn) og ikke planlagt (store regnskyl, såsom skybrud).

Tænk også på dine naboer:

Afstandskrav fra området hvor der sker nedsivning, er:

- 2 meter til naboskel og vejskel
- 5 meter til hus med beboelse med kælder (vejledende krav af hensyn til huset) Huse uden kælder kan afstanden gøres mindre (fx 3 meter).

Spørgsmål og svar til oplæg v/ Orbicon:

Kommunen nævnte, at man kan forvente at få 9 måneder til at opfylde et evt. påbud om at afkoble regnvandet fra kloak og håndtere vandet på egen grund – Er der elastik på denne tidsfrist, hvis fx grundejerne går sammen om at finde tilbud fra grøn kloakmester, som evt. vil tage lidt længere tid at få styr på?

Svar ved Lyngby-Taarbæk Kommune: ja, kommunen vil vurdere dette, hvis det bliver aktuelt, og på baggrund af et konkret projekt fra grundejerne. Det vigtigste er, at udbedringerne bliver gjort inden for en rimelig tid, som aftales med udgangspunkt i et konkret projekt.

Hvem skal lave de videre undersøgelser vedr. fejltilslutningen på den enkelte ejendom (antal tagnedløb der er tilsluttet, type af fejltilslutning etc.)?

Det er grundejers ansvar og det er grundejer der skal bekoste en undersøgelse af afløbsforholdene på egen grund.

I forbindelse med afgørelsen vil kommunen kunne sende de data fra fejlsporingsundersøgelsen på den enkelte grund, som kommunen har til rådighed³.

³ Blev ikke sagt på mødet:

Sammen med varslet om påbud vil kommunen medsende de oplysninger, som er tilgængelige om afløbsforholdene på ejendommen. Det kan være referencer til ældre byggesager (der som nævnt tidligere kan findes på www.weblager.dk), nyere byggesager og i enkelte tilfælde, hvilke nedløb, der er blevet tjekket i forbindelse med sporstofundersøgelsen.